

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRavnosti"

"ENAKOPRavnost"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznatom v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemne države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

STOJAN PRIBICEVIĆ:

ZAVEZNIŠKA STRATEGIJA V JUGOSLAVIJI

V.

Britskemu radijskemu sistemu je sledila v akcijo britska diplomacije. Videč, da jugoslovanska vlada ne storiti ničesar, da zmanjša napetost svojih odnosa z Rusijo, je britski poslanik v Moskvi glasom poročil v marcu začel pogajanja z rusko vlado glede jugoslovenske gerilske situacije z ozirom na priprave za invazijo Evrope.

Značilno je, da se je jugoslovanska vlada držala popoloma proč od teh pogajanj, in posledica tega je bila, da sploh ni bila obveščena, kako napredujejo. Kar je morda vzrok, zakaj je neki ruski predstavnik nedavno izrekel rezko opazko: "Kar se Mihajlovića tiče, je malo upanja, da se ga bo rešilo."

Ampak priti je imelo še več. V aprilu je ministrski predsednik Winston Churchill pisal pismo tedanjemu premierju in poznejšemu podpremierju Jovanoviću, v katerem je, kakor je bilo takrat poročano, izrazil svoje nedovoljstvo glede nekaterih opazk generala Mihajlovića — ki je pred zastopniki britske vlade kritiziral Angleže in skušal opravičiti svoje stike z Italijani v svrhu dobove orožja — in opozoril jugoslovensko vlado, da Mihajlovića da primerna navodila.

V maju je bilo poročano, da je zunanj minister Anthony Eden pisal še eno pismo jugoslovenskemu premierju, v katerem je nujno pozival jugoslovensko vlado, naj pregovori Mihajlovića, da pretrga vse stike z Italijani in da pristane na uradne britske odnose s partizani.

Kar je angleške vladne kroge najbolj dražilo, je bilo ravnanje jugoslovenske vlade s to korespondenco: stori je z angleškimi pisimi isto kot z ruskimi notami zadnje poletje in zadnjo zimo — položila jih na polico in molčala. Jugoslavanski premier ni večini članov jugoslovenskega kabineta prejema pisma od strani Churchilla niti omenil, dokler ni bil na direktno vprašanje, ki ga je stavljal na njih izmed njegovih ministrov na kabinetni seji 30. aprila, prisijen priznati, da je pismo prejel. Ampak celo takrat ni hotel razpravljati o njegovi vsebinici. Ravn tako se ni niti pokazalo niti razpravljalo na nobeni kabinetni seji pisma, katerega je postal zunanj minister Eden.

Odgovor na obe pismi je sestavila notranja klika jugoslovenskih ministrov in učbenih armadnih oficirjev. Churchill je to postopanje tako ujezilo, da je kmalu potem odredil, da skupen štab britskih vladnih izvedencev sestavi neodvisen pregled celotne jugoslovenske situacije.

Rezultat tega je bil, da je angleška vlada meseca julija uradno naznana upostavitev odnosa z jugoslovenskimi partizanskimi silami pod poveljnikiom Titom, in pa da je general Mihajlović dal uraden ukor "kvizlinškim četnikom," ki so sprajemali orožje ed osišča za boj proti partizanom.

Partizani so se izkazali kot najbolj učinkovita gerilska armada. Ampak Angležem je bilo to znano že več kot pred letom dni, ampak so še vedno podpirali Mihajlovića! Zakaj?

Bilo je pred Stalingradom, kjer se je tehnika nagnila na stran partizanov. Do lanske jeseni Angleži niso verjeli, da bodo Rusi v stanu dolgo vzdržati brez druge fronte. Po obrambi Stalingrada in ofenzivi, ki so jo Rusi podvzeli lanskim zimo, pa je v Londonu postal jasno, da bo Rusija vzdržala do konca, pa magari, da zaveznički ne bi organizirali druge fronte, in da bo iz vojne v vsakem slučaju prišla kot vojaška sila prvega reda. Angleži so videli pred seboj povojni položaj na kontinentu, ki ničima nobenega primera v moderni zgodovini, položaj, pred kakršnim niso še nikoli prej stali — Evropo, v kateri bo samo ena velika sila: Rusija. Pod takimi razmerama

Vpliv gerilskega bojev na Hitlerjevo politiko

(Nadaljevanje s 1. strani)

len, kakor hitro pokaže na najmanjšo slabost. Vlade njegovih satelitov niso le politično nezanesljive, temveč tudi preslabе, da zaduši protinacistična gibanja svojih ljudstev.

Manifestacije in borba

Ta ljudska gibanja so dve vrst. Prvi, so manifestacije za mir kot na Bolgarskem, v Rumuniji, Italiji in na Finsku. V Nemčiji sami je moral radi te tendence javnega mišljenja prevzeti vlado v notranosti Heinricha Himmlera. Druga stvar pa so skupine aktivnih bojevnikov, ki se zbirajo v ozadju nacističnih armad in tam zanetijo gerilsko vojno proti nemškim prometnim zvezam. Ta gerilska vojna je v vojaškem pogledu sedva bolj nevarna kot mirovne manifestacije neoboroženega prebivalstva. V Angliji in Ameriki je mnogo premalo znano, kako velik vpliv imajo danes gerilske armade na vojni program osišča.

Gerilska vojna ima dvoje središč — Jugoslavijo in okupirano Rusijo. Ti gerilci imajo zdaj dve leti izkušenj v vojni in so neobičajno dobro izvežbani. V zadnjih mesecih se je gerilska vojna razširila tudi drugod po Evropi. Na Francoskem je središče tega gibanja v alpskih krajinah, toda njegovo vejevje se razprostira po vsej deželi. Gerilske čete so nastale tudi na Nizozemskem in v Belgiji. Na Dansku so se tudi v zadnjih mesecih pojavili gerilci. Na Poljskem je bilo nekaj gerilskega gibanja že od vsega začetka. Grški gerilci so se spojili z jugoslovenskimi partizani in na Bolgarskem in celo v Rumuniji je vedno več.

Rastoči odpor gerilcev

V vseh teh deželah, tudi v Jugoslaviji, so bili gerilci dodaj le neprijetno motenje — naraščajoče neprilike. Uničevali so zaloge in tudi uspešno zadrževali del vojaških rezerv, ki so morale sem in tja začeti proti gerilcem prave vojaške kampanje, čeravno nekoliko omejenega obsega. Na ruski fronti pa je morala nemška armada spoznati, da v posebnih prilikah gerilci znajo zelo resno vplivati na razvoj vojaških dogodkov. Tam namreč gerilci delujejo neposredno v zaledju fronte in danes je že postalostno, da je dober del uspehov rdeče armade zahteval sodelovanje gerilskega četa.

Nemško priznanje

V zapadnih deželah je vedno prevladovalo mnenje, da so poročila o gerilskih uspehih pretirana. Nedavno pa so Nemci sami priznali resnico in nehote priznali, da so gerilci spravili v nered poslovanje vseh organizacij za bojno črto. Dne 24. julija sta prinesli Frankfurter Zeitung in Deutsche Allgemeine Zeitung istega dne izčrpna poročila o sabotaži na železnicah vzhodne Evrope.

Ti članki priznavajo, da trpe vse železnice radi sabotaže, da dan na dan, tudi na najnovejši progah, zlete v zrak mu-

mi je bila tradicionalna angleška politika ravnotežja sile nemogoča, in tako je postal kompromis z Rusijo glede vseh kritičnih vprašanj v Evropi ključ nove angleške zunanjosti politike.

Letošnja modifikacija britskega zadružanja v Jugoslaviji spada v ta okvir. Kar ne pomeni, da so Angleži obrnili hrbet Mihajloviću, ampak da iščejo zadovoljive in trajne odnose s partizani.

nicijski vlaki in da je dovoz rezerv zelo otežko — mnogi ruski prebojev fronte bi bili Nemci mogli zamašiti, ako ne bi bili gerilci porušili železniških prog v zaledju nemške fronte.

Ena najvažnejših nalog nemškega vodstva je zdaj, da prepreči nadaljnji razvoj gerilskega gibanja. V slučaju Danske gre za dovozno pot na Norveško, a na Bolgarskem je treba osigurati zaledje grozeče balkanske fronte v slučaju invazije. Izkušnje pridobljene na russki fronti torej odločno vplivajo na Hitlerjevo politiko v Evropi. Njegova največja skrb je danes, da si zavaruje ozemlja, na katerih bodo nastale nove fronte.

Vesti iz Slovenije

(Nadaljevanje s 1. strani)

b) sodelovanja v oboroženem krdu, ker so v istih okoliščinah bili člani oboroženega krda in so vzdrževali zvezo z njim s tem, da so dobavljali oboroženim upornikom v okolici St. Ruperta obvestila;

c) poskušenega napada na živiljenja pripadnikov oboroženih sil, ker so v Dobu 26. in 27. decembra 1942 v zvezi z uporniki poskusili napad na pripadnike Oboroženih sil in podpirali napad na posadko na gradu v Dobu, zaradi katerega je bilo ubitih 19 vojakov;

d) udeležbe pri devetih raznih ubojih, ker so v istih okoliščinah namerno podpirali napad na dobski grad ter so v zvezi z uporniki povzročili smrt 3 članov družine grofa Logotekija in šestih članov družine šentperškega komisarja Josipa, ter izvršili pri tem razne okrutnosti;

e) namernega požiga, ker so v istih okoliščinah in na isti način povzročili požar na gradu v Dobu.

Slak Anton in Petelin Franc sta zaradi tega obtožena:

f) tativne z obtežilimi okoliščinami, ker sta se v dobi med 27. decembrom 1942 in 1. januarjem 1943 polastila zaradi osebnega dobička drv, volne, sena, čevljev, voz in raznih drugih predmetov, ki sta jih odpeljala iz razvalin razrušenega gradu v Dobu, ter se okoristila z opustošenjem poslopja in z umorom njegovega lastnika grofa Logotekija, članov njegove družine in vojakov, ki so tvorili posadko v gradu.

Iz teh razlogov je sodišče odobrilo prošnjo zaščite ter spoznalo Kosa Lada in Godea Ludvika za krivo pripisanih jima zločinov in obsodilo na smrt z vsemi zakonitimi posledicami.

Sodišče je odredilo objavo prične sodbe v izvlečku v "Jutru" in "Slovencu" v Ljubljani.

Ljubljana, 23. marca 1943.

Pravočasno zdravljenje raka daje upanje na ozdravljenje

Vzroki obolenja za rak niso znani, zato tudi ni posebnih zdravil za to bolezen. Zdravniki menijo, da je rak motnja, ki nastane v telesu pri menjavi celic. Ta motnja se prenese v sedanje celice in povzroča boleznične pojave v obliki oteklin in gnojenja.

Zanimivo je, da je rak v veliki večini starostna bolezen. Ugotovljeno je, da večina smrtnih primerov zaradi raka, in sicer dve tretjini, nastopi pri starosti malo pred šestdesetim letom. Bolezen je pri teh ljudeh gotovo obstojala že prej, le vedeni niso zanjo.

Ako bi bolezen pravočasno spoznali, bi bili morda še ozdravljeni. Spričo je, da bolezen je v veliki meri ugotovljena v obliki oteklin in gnojenja.

Poklicni zdravnik zavaja, da bolezen je v veliki meri ugotovljena v obliki oteklin in gnojenja.

Poklicni zdravnik zavaja, da bolezen je v veliki meri ugotovljena v obliki oteklin in gnojenja.

Poklicni zdravnik zavaja, da bolezen je v veliki meri ugotovljena v obliki oteklin in gnojenja.

V NAČRTU JE ŠE VELIKO SKRBI ZA OSIŠČE

Gospod: "Kdo je neki t...
gospod z bedastim obrazom?"

Gospodčina: "Profesor Fr...
A veste, kdo sem jaz?"

Gospod: "Ne!"

Gospodčina: "Njegova he...
Gospod: "No, ali veste, b...
sem jaz?"

Gospodčina: "Ne!"

Gospod: "Hvala Bogu."

Mati: "Tako sem jezna, d...
z zombi Škrilpa."

Sinko (bratcu): "Jožek, i...
nesi mami zobe. V kožar...
nočni omarici so."

A: "Od kdaj ima dva p...
gi?"

B: "Odkar sem se oženil...
na je moja, ena pa moje ž...
A: "In govorite o obe?"

B: "Pa se kako. Njena ž...
rom kriči: 'Janez, kje si bil...
tako dolgo?' Moja ji pa o...
varja: 'Že spet si prisomnil...
bed.'

Zdravniki izrecno poučarjajo, da sta se doslej obnesla le dva načina zdravljenja raka.

Prvi način je operacija, drugi pa obsevanje z rentgenovimi žarki ali z radijem. Navadno lahko zdržujejo obo način.

O denostni raka je bilo napisanih že mnogo razprav, a dokazano ni nič. Verjetno je mora podedljivost razpoloženja za obolenje.

Najboljše obrambno sredstvo za ljudi, ki se boje, da bi se prenesel rak od staršev nanje, je povsem naravno življenje. Oglejbo naj se vseh dražil in pri najmanjši motnji naj se doda preiskati. Mnenje, da je število za rakom bolnih ljudi zadnje čase naraslo, ljudi zelo vzemirja, vendar kakega resničnega razširjenja te bolezni ni občutiti. Dejstvo je, da se zdaj spričo večje ljudske prosvetljnosti v večji meri ugotovi bolezen, medtem ko so včasih ljudje umirali za rakom, a niso vedeli za to.

Naš kruh jim ne diši, ga kdaj dobe od evropskih cev, si pokvarijo z njim želje, Bolezni, kakor so sladki rak ali poapnenje žil Eskimov poznamo.

Druge bolezni pa dobe pridejo v stik z belokožci.

dragevali v takoj potreben in

menit namen. Naši ljudje

rem kraju bodo menda ko

os

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

"Kaj se mu je zgodilo," je misila Marjanica in odšla. Od vasi sem je bilo čuti glas zvonov. Marjanica je potegnila čez celo križ in rekla:

"Bog ji daj nebesa, kdorkoli je, grešni duši ali nedolžni."

"Anti zdaj ne bo mogla reči, da mlin ne bi nesel, če so še kupci tu." Obenem se je nekako bal. Nekaka nezaupnost ga je imela do onega tujca.

"Ne odneham, v dobrem tednu je mlin popravljen in za delavca tudi ni sila. Naj se da pa v najem. Urh je že vprašal, in Urh je pošten delavec."

V teh mislih je prišel na Peč. Skoraj nič se ni začudil, ko je dobil sedaj na Peči onega tujca. "Aha," je mislil, "si hotel ti mene, pa bom jaz tebe. Mlina za enkrat še ne dobis."

In tako se je zgodilo. Dasi bi bila Katra rada prodala, se Pušar ni hotel vdati, nasprotno je trdil, da je treba takoj mlin popraviti in tako izkoristiti. Katra je mislila, da je zato treba šteti denar in da tega ni, in bi bilo bolje, da pride denar na Peč, kákar da bi se ga brez potrebe metalo iz hiše. Nato je dejal Pušar, da to ne pomeni nič, ker bi dobíček pri mlinu in zlasti žagi prinesel v par mesecih toliko dobíčka, da bi bili izdatki petkrat pokriti. In dejal je celo, da se on niti za hip ne pomiclja in rad založi potre-

(ARGENTINE INTERNATIONAL CATTLE SHOW

Buenos Aires, Argentina—The Argentine International Cattle Show—largest of its kind in the world—has again invited Clinton K. Tomson, Secretary of the American Shorthorn Breeders' Assn., Chicago, Ill., to officiate as Judge of Shorthorns at the show to be held August 15th to 21st, 1943 at Palermo here. The Shorthorn breed dominates Argentina's vast beef production program, outnumbering other breeds nearly two to one. Pictured with Mr. Tomson are the two animals which he adjudged Grand Champions at the 1941 Exposition here. The bull sold for \$6,000 Argentine dollars.

in 10 years with a healthy bonus of good interest! For every \$3 you lay aside for War Bonds pays back \$4!

So put at least 10 percent—not 6 percent or 7 percent or 8 percent, but 10 percent—of your pay to work killing Japs and Nazis—and making money for you at the same time! Sign up in the Pay-Roll Savings Plan today!

WHAT YOU SHOULD DO

If you are—

1. Already setting aside 10 percent of your pay for War Bonds through the Pay-Roll Savings Plan—boost that 10 percent if you can.
2. Working in a plant where the Plan is installed but haven't signed up yet—sign up tomorrow.
3. Working in a plant where the Pay-Roll Savings Plan hasn't been installed, talk to your union head, foreman, or plant manager—and see if it can't be installed right away. The local bank will be glad to help.
4. Unable to get in on the Pay-Roll Savings Plan for any reason, go to your local bank. They will be glad to help you start a plan of your own.

Lucky because I just stopped one in the leg. But Smith and Weinberg and Farley . . . they're dead. Dead because we didn't have one more grenade to throw!" That's an American soldier speaking. Speaking your language. He's asking for more guns to fight with. More tanks, more planes, more grenades to crack down on the enemy. Well, let's give them to him! Let's lend 10 percent of our pay to the Government. Let's put it in War Bonds. Let's lend Uncle Sam the money to make more tools of war. It's a loan, because the money you put into War Bonds now comes back to you.

ben denar. Za najemnika da tudi ni v skrbah, dasi bi bilo najbolje, da prevzamejo mlin in žago sami. Seveda bi bilo treba zato par delavnih in zanesljivih hlapecov.

Ko je Katra uvidela, da ne more nič preko Pušarja, se je iznebila že zadeve s tem, da naj Pušar dela, kakor se njemu zdi. Tako je bil Pušar ukrenil svoje, in te dni je bil začel posloveni popravljeni mlin, da je bilo veselo. Obenem je bil kupil Pušar nekaj od domaćina par dvanaštic hlodov; zato na Peči ni bilo pripravljenega lesa, izvzemši nekaj orehov, ki so jih bili že kdo ve kdaj vrgli iz zemelje.

In res se je žaga obnesla kar hitro. Malo selišče v hribih je bilo pogorelo, in pogoreli so se zglasili z lesom prve dni pri Pušarju, tako, da sprva niti lesu ne bi bilo treba. Kmetje so les sami pripeljali. Zasluzek pa je bil vendar tu. Tedaj je Katra uvidela, da zna imeti Pušar vendar-le prav in premisljala je, kako bi dobila polagoma oblast nad žago in postavila vajo njega, katerega bi ona hotela. Pušar z Urhom še ni bil napravil pogodbe. Tako sta Urh in njegov fant delala prve čase nekako v varuhovem naročilu. Katri je padlo v glavo, potisniti med ta dva koga iz Peči, ki naj bi nekako nadzoroval, ona dva. Kakšno bodi to nadzorstvo? Katra ni sama vedela. Pač pa se je gotovo ne samo iz naključja spomnila Tomaž.

Tozadovno ga je nekoga dne poiskala in započela z njim slediči pogovor:

"Tomaž," je rekla, "žaga dela!"

"Dela!" je dejal nekam malomarno hlapac.

"Urh in njegov fant sta prevezla!"

"Saj vem sam," je odvrnil hlapac, "zakaj mi neki to pravite!"

"Zakaj?" se je raztrotogila ona, "ali morda ne smem?"

"Seveda smete, pa mene vaš mlin presneto malo briga!"

"Pa te bo še brigal," je zategnila Katra.

"Kaj?" se je zavezil hlapac, "pa ne mislite, da bi šel jaz na žago?"

"Prav to mislim!"

Hlapac se je zasmehjal: "Ta je lepa!"

Katri je stopila jeza v lice. "Ne misli, da se šalim!"

"Tudi jaz se ne!" je dejal Tomaž.

"Potem," je drhtel glas Ka-

tri, "potem lahko veš, kaj ti je zdaj že ne veste več tega, mati. Je Tomaž pa že drugačen mož?"

"Molči," se je zadrla vanj Katra; "misliš, da sem slepa. Za Anico se spakuješ. In zdaj veš, koliko velja moja, koliko tvoja."

Tomaž ni takoj odgovoril. Skoro neljubo je bilo to Katri, ki je pričakovala, da bo odgovoril, ko ste mi rekli, da voril osorno. Toda Tomaž je naj se obnašam ko gospodar. Pa molčal in dejal šele potem:

NOVI SVET PONUJA SVOJO KRI LJUDSTVOM STAREGA SVETA

• Ali naj manj storimo za ljudstvo Evrope kot pa smo storili za njih vino-grade? Pred več leti, ko je kuga uničila njih vinogrude, se je tja poslalo ameriške cepitve, da bi se ož-

velo trtno industrijo v starosti domovini. Evropske trte so bile oživljene in zboljšane, ker je bila ameriška trta, ki je bila prvotno od tam, ojačena tukaj.

Danes, ko se večja kuga uničuje ljudstva širom vsega sveta, pravstovljeno nudijo Amerikanci, domačini in potomci vseh prepričanj, pot do povratka življenja, kot del Ameriške rekonstrukcijske misije; ne samo v Evropi, pač pa po vsakem delu sveta, kjer so potrebne naše zaloge in naše ideje.

Amerikanci prihaja jo — z zdravniškimi zalogami in jedili, z semenom in gnojilom, z kmetijsko živo in orodjem. Še bolj važno pa je to, da mi prinašamo zalogu demokratičnih idej za ves novi svet!

Ali je vam to znano?

Ali ste vi čitali knjigo Two-Way Passage, izpod peresa Louis Adamiča, ki predlaga, da bi mi osebno prenesli ameriško izkušnjo v Evropo?

Kolegiji sedaj nudijo posebne tečaje, da pripravijo ljudi za to vitalno delo.

Washington se živahnopravljiva, da nudi to priliko v pomoci našim dobrim sosedom onstran morja. Javnost se zanima za to priliko, da bi napravila načrt za mir in zmago vojne s tem, da bi se odvzelo navad-

"Vsaj psa ne bom več šebral porni nasproti njim kakor drugi ljude. Če se podvrže debeluh operaci, je potrebna pri njem večja opreznost kakor pri drugih ljudeh."

Iz vsega tega sledi, da debelost ni samo lepotna napaka, temveč resno stanje tudi v zdravstvenem pogledu. Toda debeli ljude imajo eno tolažo. Debelost se da namreč ozdraviti, če že ni napredovala tako dače, da ostanejo po nji neozdravljive posledice. Toda zdravljene je uspešno le, če ima debel človek v sebi še dovolj moči. Če se hoče debeluh iznenediti svoje teže, mora namreč način svojega življenga čisto spremeniti, a temu se žal večina debelih ljudi noče privaditi.

Osnova vsakega zdravljena debelosti je jesti malo in varovati se slaščic. Gafe pravi, da se je pokazala veljavnost tega časopisu zanimivo razpravo o načelu med svetovno vojno, ko so morali mnogi ljude tudi proti svoji volji stradati. Gafe je takrat preiskal nekatere posebne debele ljude, ki so do konca leta 1918 shujšali za 75 ali celo 90 kg. Zdravljene debelosti se začne z gladovanjem, ki ga dobro prestanejo tudi ljude s srčno napako. Na srcu bolnim ljudem post zmerom koristi. Važno je tudi, da ljude, ki se hoče odkrižati maščobe, ne uživajo mnogo soli in ne pijejo mnogo vode. Telo ni debelo od maščobe, temveč tudi od tega, da se v njem nabira mnogo vode. V mnogih primerih je zato tudi treba jemati gotova zdravila, s katerimi se voda prežene iz telesa.

Brezupnih primerov debelosti sploh ni. So samo brezupni debeluh, ki si nikakor ne dodojedati, da ni dobro, če preveč in predobro jedo.

PUSTOLOVŠCINE
DOBREGA VOJAKA
ŠVEJKA
V SVETOVNI VOJNI
JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

"Strela ju ubij! Kakor hitro se prikažejo tile pobje v muzikantskih čepicah, se obeta formarš in klanje. Bog ve, kakšni benci so ti Rusi, da kar zmerom beži! Mar' je to za nas kak užitek, da jih gonimo?"

In že se je začenjalo. Kompanije so stale na trgu, a k njim so prihajali trenski vozovi, in fasalo se je. Dve sto patron, dva in pol hlebčka kruha za pet dni vnaprej, dve konzervi, pest suhorjev, škrnicelj kavnih konserv: to je breme za majhnega slona, a ne za človeka, ki je moral hoditi po štirideset kilometrov na dan. Ali tak je bil pač avstrijski vojni sistem, kajti nikoli se ni vedelo, kdaj se začne bežati ali kdaj se tren na maršu izgubi.

Vojaki so s tihimi vzduhi skladali konserve in kruh v nahrbtnik, patrone v vrečo za kruh, v nahrbtnik in patronataške.

Zadaj pri svoji kompaniji je prigovarjal Švejk Balounu: "Tak zdaj jih naženemo š mi. Pa da ne misliš, da je vse to za danes! To imaš namreč za ves teden. Kuhinje ne zagledaš, preden sovražnika ne nabijemo in raztemo; potem še bo rast in dobimo menažo. Morda fasamo tudi rum."

"Mati božja klokotska!" je zaječal Baloun. "Z mnenjem je konec. Vem, da pojem vse to, še preden poreče gospod hauptman 'marš'!"

In ko se je zaključilo posvetovanje častnikov, se je začel slavni marš po galiških močvirjih in pesku; bil je tak marš, da so imeli ljudje od nahrbtnikov ramena do krvi ogoljena, boke od brotsakov odre skoraj do kosti in na nogah mehurje kakor golobja jajca. Tri dni so šli tako skozi požgane vasice in na poljih so spali; ali vojaki so zaspali, še preden so postavili puške v piramide. Ljudje so bili utrujeni kot živine in niti pogovarjali se niso več med seboj; zjutraj je semertja poizkusil

Švejk je salutiral: "Pokorno javljam, da vam želim dobro jutro. Gospod obrljantn, ali bo danes kofe? Ali pride kuhinja?"

"Dobro jutro, Švejk," je odgovoril Lukaš familiarno; "tak kaj praviš k temu, prijatelj? Mogoče pridemo že danes v geheft. Gotovo tega ne vem; ali pride kuhinja, tudi ne vem. Morda bo danes rast; a gotovo ne vem. Veste, Švejk, kaj je na vojski najbolj zanimivo? Da nihče ničesar ne ve; vsak je v tem pogledu kakor Sokrates. Ali veste, Švejk, kdo je bil Sokrates? To je bil grški modrijan; a modrijan je bil zato, ker je rekel: 'Vem, da nič ne vem. Kako je vam, Švejk, po teh marših?'"

"Pokorno javljam: trdno zaplam v Boga, da mi pošle do-

volj moči, da bom mogel prenatisi za cesarja vse prijetnosti in težave", je vdano odgovoril Švejk. "Ali nimate v tile feldflaši, gospod obrljantn, pokorno prosim, nekoliko slirovke? Nekam slab sem."

"No, Švejk, le nagni, samo vsega mi nikar ne popij!" je oponjinal Lukaš, videč, da Švejkova roka že sega po steklenici.

"Samo en požirek! Da si poopravim usta ... Tako, pa je dobra. Pokorno se zahvaljujem", je zacmakal Švejk in si otiral usta s hrbotom roke. Nato je sedel na breg in ogledoval nadoročnika.

"Vi, gospod obrljantn, imate res tako lepo in gladko telo kakor ženska ... zelo lepo, fajn kožo imate na sebi ... To vam je k "Zvonu" hodila plesat neka Marinka Mrazkova, ki je bila tudi tako lepo bela. Hudo rada je imela fantje, a nikomur ni dovolila, da bi ji pogledal koleno ali še više nad kolenom. Fantje so se menili o tem in tako jo je neko noč spremljalo več fantov čez pečine v Brezovnik. In v gozdu so jo zgrabilo, da doženejo, čemu se tako brani tega. A ona je imela kožo kakor oskuljena gos in pri moji veri, gospod obrljantn, ritko je imela kakor ribežen."

"Ti, Švejk, si tudi segal po nji?" je vprašal Lukaš in si oblačil spodnjie hlače. "Koliko deklet si kazil, Švejk?"

"Jaz sem bil zmerom poštnejak, gospod obrljantn; ali imel sem prijatelja, ki mi je to pravil. Ta prijatelj je bil velik babjak; v žepu je nosil koledar in k vsakemu dnevu si je napisal ime tistega dekleta, s katerim je bil, kaj se je zgodoval in kje je to bilo; na Novega leta dan pa je delal inventuro, bilanco in statistiko. Bil je bančni uradnik in je te reči znal. Večkrat mi je pripovedoval: — Najcenejše so sluškinje, ker ž njimi greš na Cesarsko loko ali v nedeljo na izlet v Zatišje; za dvajset procentov dražje so šivilje, ker te hočejo iti v kino; še za deset procentov so dražje kontoristke, modistke in vzgojiteljice, ker jih moraš peljati v teater in kam na mrzlo večerjo; potem so dekleta od teatra in baleta. Te hočejo že za obliko in večerjo v restavraciji, a imajo zato svoje stanovanje. Za človeka naše vrste so luksus, no, pa se še da vdržati. Ali če bi hotel povabiti s seboj deklet

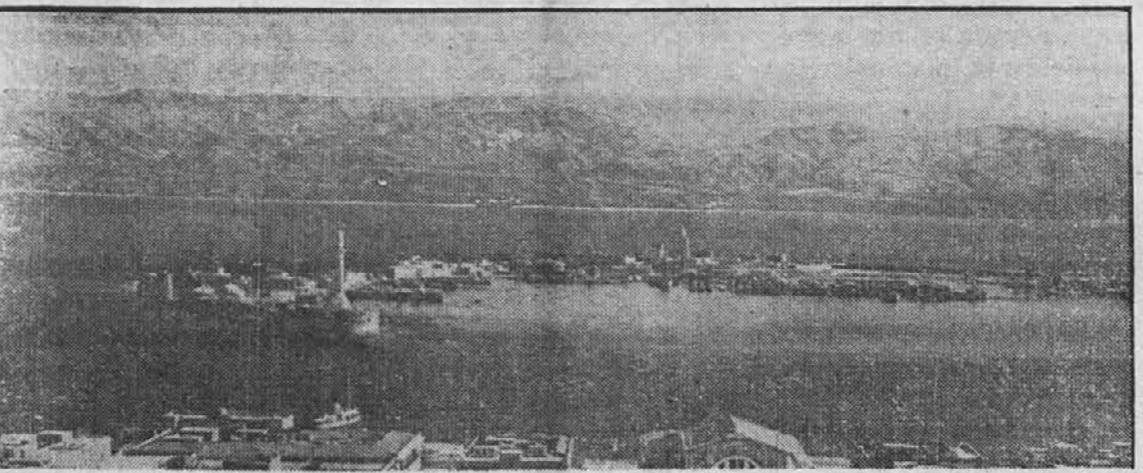
slip through your fingers. So start saving or increase your savings. Invest every cent you can in U. S. War Savings Bonds. Regularly! War Bonds are the best all-around investment the world has ever seen. They can't go down in price. Ten years from now, you get back \$4 for every \$3 you invest now."

YOU'VE DONE YOUR BIT --- NOW DO YOUR BEST!
BUY MORE BONDS THROUGH THE PAYROLL SAVINGS PLAN

This advertisement is a contribution to America's all-out war effort by

Enakopravnost

ACROSS THE STRAIT IS ITALY

Here is a view of part of the Sicilian city of Messina with the narrow strait of Messina in background. Beyond that strait is the mainland of Italy where Benito Mussolini has "resigned" as Premier and King Victor Emmanuel appointed Marshal Pietro Badoglio as his successor. If the Allied Nations invade Italy proper this probably will be one of the points of entry.

LORD HALIFAX LAUDS AMERICAN INDUSTRY

LEBANON, IND.—The British ambassador to the United States, Lord Halifax (center), praised the contributions American industry is making to the United Nations' war effort after inspecting the U. S. Machine Corporation's Winkler Stoker division. Here models are manufactured for requirements approved by the War Production Board and an important part is played by the corporation in converting oil burning heating plants to coal in sections where fuel oil shortages exist. Lord Halifax is shown with W. H. Gallienne, British consul general for Chicago (left), as Herman E. Winkler, executive vice-president describes manufacturing method which aids flight accuracy of artillery ammunition produced by the company in its diversification wartime program, which won an Army-Navy "E" award.

iz dobré hiše, ki nič ne dela, to bi se reklo naravnost ruinirati se in bi moral v banki krasti. Taka poštena punca zahteva knino, teater, večerjo, šopke, izlete, oblike, vse, le Cesarske loke ne, a bi bila najrajsi zmerom v hotelu. Tako je imel moj prijatelj preštudirano vse."

Torej je imel svojo metodo, znanstveno preizkušnjo metodo". je dejal Lukaš z zanimanjem, a Švejk je postal poseč pogled na flašo s slirovko. Ko je videl, da mu Lukaš ne brani, je napravil še en požirek in zadovoljno pripovedoval: "Tudi o metodah vam lahko kaj povem. Na Smihovu je bil trgovec Vorliček, ki je imel za sprejemanje pomočnikov posebno metodo. Kadar je prišel k njemu tak mladenič z oferto, mu je rekel: 'Ej, človeček, človeček, pojdi do okoli tegale pudlina!' Mladeč je šel seveda okoli pudlina, principal pa mu je vrnil izpričevalo in oferto, češ: 'Ej, človeček, vas ne morem potrebujati; vi mi hodite prepočasi.' Tako je iskal pomočnika, dokler ni našel mladeniča, ki je švignil okoli pudlina kakor lisjak. Principal pa zažarile oči: 'Vi ste mi všeč in vas sprejemam,' je dejal; 'ali veste, človeček: imel sem mladeniča, ki mi je pil tinto. To pa se pozna, ker od tinte so ustnice črne. Pazite, človeček, da mi ne boste kradli! To bi jaz poznal, kakor če bi pili tinto. Jaz imam namreč svojo metodo; sem mojster metod ...' No in dal je tistega mladeniča v svojo filialko v Koširžih, zanj bil že njim zelo zadovoljen. A mladenič mu je filialko čez božič razprodal in jo z neko punco pobrisal v Italijo. Torej vsaka metoda ni zanesljiva, gospod obrljantn, z najlepšo pri-

je dobre hiše, ki nič ne dela, to bi se reklo naravnost ruinirati se in bi moral v banki krasti. Taka poštena punca zahteva knino, teater, večerjo, šopke, izlete, oblike, vse, le Cesarske loke ne, a bi bila najrajsi zmerom v hotelu. Tako je imel moj prijatelj preštudirano vse."

Kitački igre pa so mnogo težavnje od naših in terjajo od igralcev mnogo večjo osredotočenost. Prav zaradi duševne napetosti in osredotočenja so ugodni in drugače trezni Kitajci navdušeni za igre. Igra vaš-jong, ki se je precej razširila tudi po drugih delih sveta, samo v nekoliko lažji obliki, je posebno napeta zaradi svojega konbenja med zmago in izgubo.

Niti pred samim koncem človek ne ve, kakšen bo izid. Toda prav zaradi tega imajo Kitajci zelo radi, ker pač vsak misli, da se mu bo sreča naposed vendarne nasmehnila.

Kakor slovi v Evropi igralnica v Monte Carlu, tako slovi na Kitajskem Macao, kjer je v portugalskem okraju tega mesta skor v vsaki hiši igralnica. Tam igrajo kitajski bogataši in marsikdo zaigra vse svoje premoženje v navidezno nedolžni igri. Kako sodi o strastnih igralcih trezno kitajsko ljudevstvo, priča neka igralnica, ki se imenuje "človeška neumnost", a kljub temu prinaša ta igralnica lastniku velik dobiček.

Kitački igre pa so mnogo težavnje od naših in terjajo od igralcev mnogo večjo osredotočenost. Prav zaradi duševne napetosti in osredotočenja so ugodni in drugače trezni Kitajci navdušeni za igre. Igra vaš-jong, ki se je precej razširila tudi po drugih delih sveta, samo v nekoliko lažji obliki, je posebno napeta zaradi svojega konbenja med zmago in izgubo.

Ako je treba vaš stroh

vo pokriti ali pa vaš

praviti, poklicite nas.

tudi kleparska dela.

čun damo brezplačno.

Universal Roofing Servi

1515 St. Clair Ave.

CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

B. J. RADIO SERVIC

1363 E. 45 St. HE. 30

Prvovrstna popravila na vis

vrst radio aparath

in

UČENKE

Visoka plača

CLEVELAND CAP SCREW CO.

2921 E. 79 St.

Ako je treba vaš stroh

vo pokriti ali pa vaš

praviti, poklicite nas.

tudi kleparska dela.

čun damo brezplačno.

Diamondex, dispe

quickly aid in the relief of

distressing symptoms.

A Chicago resident says:

Ifered from High Blood Pressure

several years with increasing

severe throbbing headaches,

aches, sleeplessness and nervous

ness. If discontinued, this may lead

to Heart Trouble, Stroke, Paraly

zing, Hardening of the Arteries, or H

eyney Trouble. Diamondex, dispe

quickly aid in the relief of

distressing symptoms.

A Chicago resident says:

Ifered from High Blood Pressure

several years with increasing

severe throbbing headaches,

aches, sleeplessness and nervous

ness. If discontinued, this may lead

to Heart Trouble, Stroke, Paraly

zing, Hardening of the Arteries, or H

eyney Trouble. Diamondex, dispe

quickly aid in the relief of

distressing symptoms.

A Chicago resident says:

Ifered from High Blood Pressure

several years with increasing

severe throbbing headaches,

aches, sleeplessness and nervous

ness. If discontinued, this may lead

to Heart Trouble, Stroke, Paraly

zing, Hardening of the Arteries, or H

eyney Trouble. Diamondex, dispe

quickly aid in the relief of

distressing symptoms.

A Chicago resident says:

Ifered from High Blood Pressure

several years with increasing

severe throbbing headaches,

aches, sleeplessness and nervous

ness. If discontinued, this may lead

to Heart Trouble, Stroke, Paraly

zing, Hardening of the Arteries, or H

eyney Trouble. Diamondex, dispe

quickly aid in the relief of

distressing symptoms.

A Chicago resident says:

Ifered from High Blood Pressure

several years with increasing

severe throbbing headaches,

aches, sleeplessness and nervous